

Rapport

OUDERENZORG IN WEST- FRIESLAND

Zorg Zoals de Westfries het Wil

Oktober 2018

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2018/172

Datum

Oktober 2018

Opdrachtgever

Zorg Zoals de Westfries het Wil

Auteur(s)

Roy van der Hoeve, MSc.
Lisa Nannes, MSc.
Dinah Timmer, MSc.

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

1.	Belangrijkste resultaten.....	5
1.1	Achtergrond onderzoek.....	5
1.2	Resultaten.....	5
2.	Inleiding	8
2.1	Achtergrond en doel van het onderzoek.....	8
2.2	Methode van het onderzoek.....	8
2.3	Analyse.....	9
3.	Zorg in West-Friesland.....	11
3.1	Zorgsituatie en contact.....	11
3.2	Tevredenheid zorg	12
3.3	Mantelzorg	14
4.	Beweging en (sociale) activiteiten.....	17
4.1	Sport en bewegen.....	17
4.2	Sociale contacten.....	17
5.	Voorzieningen, wonen en veiligheid	21
5.1	Voorzieningen	21
5.2	Wonen.....	22
5.3	Veiligheid	22

1

HOOFDSTUK

Belangrijkste resultaten

1. Belangrijkste resultaten

1.1 Achtergrond onderzoek

Zorg Zoals de Westfries het Wil (ZZWW) is een stichting die zich inzet voor alle inwoners van West-Friesland en de Wieringermeer voor goede en toegankelijke zorg. Zij zijn benieuwd naar de ervaringen van de regiobewoners met ouderenzorg. Om hier inzicht in te krijgen hebben zij een onderzoek laten uitvoeren door I&O Research met als doel een indruk te krijgen van het gebruik van zorg door ouderen in West-Friesland en de tevredenheid rond deze zorgverlening. Voor dit onderzoek vulden 349 inwoners (277 55-plussers) een online vragenlijst in. Deze samenvatting presenteert de belangrijkste resultaten van dit onderzoek.

1.2 Belangrijkste resultaten

Merendeel van de ouderen in West-Friesland spreekt van een (zeer) goede gezondheid

Twee op de drie 55-plussers in West-Friesland vindt zijn of haar eigen gezondheid (zeer) goed. Onder oudere regiobewoners is men nog iets positiever. Een kwart noemt de gezondheid redelijk en 8% spreekt van een matig of slechte gezondheid. Iets meer dan de helft maakte een bepaalde zorgsituatie mee in het afgelopen jaar. Hiervoor heeft een minderheid (42%) ook daadwerkelijk professionele hulp ingeschakeld. Desondanks heeft ruim acht op de tien contact gehad met een of meerdere zorginstellingen in de regio. Dit is meestal een huisarts en in de helft van de gevallen een apotheek of ziekenhuis.

Meerderheid 55-plussers positief over standaard jaarlijks huisbezoek huisarts

55-plussers staan (overwegend) positief tegenover het idee dat een huisarts jaarlijks een huisbezoek komt doen vanaf het moment dat men de 70 is gepasseerd. 55-plussers die hier positief tegenover staan benoemen met name het belang van contact met de huisarts in een vertrouwde omgeving. Degenen die hier negatief tegenover staan noemen de (nu al) overvolle agenda van de huisarts als kritiekpunt, waardoor het in hun ogen niet realiseerbaar is.

Bereikbaarheid van ouderenzorg in de regio goed beoordeeld, maar aanbod kan beter

Ouderen die te maken hebben met zorg in West-Friesland zijn goed te spreken over de bereikbaarheid van de zorgaanbieder(s) in de regio. In mindere mate geldt dit voor de tevredenheid met het aanbod aan zorgaanbieders en de keuze die er is.

Ruime voldoende voor de zorgverlening; aandacht voor situatie en samenwerking aandachtspunten

Men is doorgaans goed te spreken over de zorgverlening die zij ontvangen: gemiddeld geven 55-plussers een 7,5 hiervoor. Slechts een enkeling is ontevreden en geeft een onvoldoende. Het meest positief zijn inwoners over de respectvolle behandeling die zij ontvangen en dat beslissingen in overleg met hen worden genomen. Voor minder dan de helft geldt dat er voldoende rekening wordt gehouden met de persoonlijke situatie en dat er sprake is van een goede samenwerking tussen verschillende zorginstellingen. Dat terwijl juist voor veel 55-plussers geldt dat persoonlijke aandacht een van de belangrijkste aspecten is op het gebied van zorg.

Deel van de oudere mantelzorgers in West-Friesland heeft moeite met de zorg

Een op de zes ouderen in West-Friesland is mantelzorger. Zij bieden voornamelijk mentale ondersteuning aan de zorgvrager of zorgen voor vervoer en begeleiding of hulp bij de administratie. De helft van de mantelzorgers heeft moeite met het uitvoeren van de mantelzorgtaken. Het is vooral lichamelijk zwaar of lastig te combineren met de dagelijkse bezigheden. Toch lijkt de zwaarte van de zorg, uitgedrukt in een

rapportcijfer, mee te vallen: gemiddeld geven mantelzorgers een 4,5 hiervoor. De meesten kunnen de zorg aan, ook op de lange termijn. Toch bestaat bij een deel (circa een kwart) van de mantelzorgers (enige) behoefte aan ondersteuning. Zij verwachten over 5 jaar (grote) problemen te hebben om de zorg vol te houden.

Merendeel beweegt voldoende; een op de tien wil meer bewegen

Drie op de vier ouderen in West-Friesland beweegt (volgens de NNGB-norm) voldoende. Een kwart haalt deze norm niet, voornamelijk vanwege lichamelijke problemen, maar ook speelt tijdsgebrek en motivatie een rol.

Meeste 55-plussers hebben groot sociaal netwerk; een tiende is eenzaam

Een ruime meerderheid van de ouderen in West-Friesland heeft voldoende sociale contacten. Zij kennen voldoende mensen om op terug te vallen bij problemen en hebben genoeg kennissen en vrienden in hun netwerk. Bij circa een op de tien is er sprake van eenzaamheid: zij geven aan niet te beschikken over een groot netwerk en missen vrienden en gezelligheid om zich heen. Gemiddeld waarderen ouderen in West-Friesland hun leven met een 7,6. Een kleine groep (4%) geeft een onvoldoende. Met name het gezondheidsaspect speelt hier een rol.

Men heeft aandacht voor de woonsituatie met het oog op de toekomst

De helft van de 55-plussers geeft aan dat hun woning geschikt is om in oud te worden. Bij een op de vijf is dit niet het geval of heeft er nog niet over nagedacht. In totaal heeft een kwart al actie ondernomen door aanpassingen te doen of te verhuizen naar een aangepaste woning.

2

HOOFDSTUK

Inleiding

2. Inleiding

2.1 Achtergrond en doel van het onderzoek

 Zorg Zoals de Westfries het Wil (ZZWW) is een stichting die zich inzet voor alle inwoners van West-Friesland en de Wieringermeer voor goede en toegankelijke zorg. Door in gesprek te gaan met zorgaanbieders en zorgverzekeraars behartigt zij de belangen van inwoners om de kwaliteit van de zorg (verder) te verbeteren in de regio. ZZWW is benieuwd naar de ervaringen van de inwoners van West-Friesland met ouderenzorg, maar ook naar hun wensen en behoeften hierin. Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het gebruik van zorg door ouderen in West-Friesland en de tevredenheid rondom deze zorgverlening. Daarnaast biedt het onderzoek inzicht in aanverwante thema's rond ouderenzorg, zoals sport en bewegen, voorzieningengebruik, sociale contacten, veiligheid en mantelzorg. De stichting heeft I&O Research gevraagd een onderzoek hiernaar te doen. De centrale onderzoeksvraag luidt:

Hoe ervaren 55-plussers in West-Friesland de (ouderen)zorg in de regio?

2.2 Methode van het onderzoek

In dit onderzoek beschrijven we de ervaringen van ouderen in West-Friesland die te maken hebben (gehad) met zorg. De groep ouderen bestrijkt de leeftijd van inwoners van 55 jaar en ouder. De term ouderen is uiteraard een relatief begrip, maar er is voor deze indeling gekozen om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van de (ouderen)zorg in de regio.

In samenspraak met ZZWW hebben wij de vragenlijst opgesteld. De vragenlijst bevat vragen over onder meer:

- Zorggebruik en de waardering van de zorgverlening
- Mantelzorg
- Mate van beweging en sociale activiteiten
- Aanbod en gebruik van voorzieningen
- Wonen en ervaren veiligheidsgevoelens.

Voor dit onderzoek zijn alle leden van het I&O-panel woonachtig in West-Friesland benaderd. Regiobewoners van 55 jaar en ouder vulden de vragen over hun eigen ervaringen met (ouderen)zorg in. Inwoners die buiten deze doelgroep vallen, maar wel in hun directe omgeving te maken hebben met (ouderen)zorg vulden de vragenlijst in namens iemand anders¹. In totaal kregen 709 panelleden uit West-Friesland per e-mail een uitnodiging om de vragenlijst in te vullen. Na één week is er een herinneringsmail verstuurd naar leden die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld. Uiteindelijk vulden 334 panelleden de vragenlijst in; een respons van 47%. Daarnaast heeft ZZWW via haar nieuwsbrief een open link verspreid onder haar sympathisanten; via deze weg vulden 14 regiobewoners de vragenlijst in.

¹ In totaal vulden 10 mantelzorgers in de leeftijd tot 55 jaar de vragenlijst in. Gezien deze lage respons worden deze resultaten waar relevant alleen kwalitatief beschreven in separate kaders en dienen vooral ter indicatie.

Hieronder staat een overzicht van de respons.

Tabel 2.1

Respons overzicht

LEEFTIJD	RESPONS
t/m 54 jaar	71
55-67 jaar	144
68 jaar en ouder	133
TOTAAL	349

2.3 Analyse

 De antwoordcategorieën 'weet niet/n.v.t.' zijn (tenzij anders aangegeven) buiten de analyse gehouden. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen. In het onderzoek gaat het specifiek om de ervaring van 55-plussers in West-Friesland die te maken hebben met ouderenzorg. Relevante verschillen tussen subgroepen als leeftijd, gezin- en zorgsituatie worden beschreven indien er sprake is van een significant verschil. We spreken van verschillen als deze 3 procent of groter zijn (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers). Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten.

Op de data is een weging toegepast naar geslacht en leeftijd. Dit betekent dat de verhoudingen naar geslacht en leeftijd zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele regio West-Friesland voor wat betreft de 55-plussers.

3

HOOFDSTUK

Zorg in West-Friesland

3. Zorg in West-Friesland

3.1 Zorgsituatie en contact

Twee op de drie spreekt van een (zeer) goede gezondheid

Onderstaand overzicht laat zien dat twee op de drie 55-plussers in West-Friesland zijn of haar eigen gezondheid als (zeer) goed achten. West-Friezen van 68 jaar of ouder zijn nog iets positiever: 70% noemt de eigen gezondheid (zeer) goed. Een kwart ziet de eigen gezondheid als redelijk en 8% noemt deze matig of slecht. De helft van de regiobewoners maakte in het afgelopen jaar een of meerdere zorgsituaties mee. Meest genoemd hier zijn: moeite met lopen, moeheid of een chronische ziekte. Een overgrote meerderheid had in de afgelopen 12 maanden contact met een zorginstelling. Dit is meestal een huisarts, op afstand gevolgd door de apotheek of het ziekenhuis.

55-plussers in West-Friesland

Eigen gezondheid

- (Zeer) goed: 67%
- Redelijk: 24%
- Matig/slecht: 8%

Zorgsituatie afgelopen jaar

52% maakte een of meerdere zorgsituaties mee

- Moeite met lopen: 21%
- Lichamelijke moeheid: 15%
- Chronische ziekte: 14%
- Moeite met zien: 11%
- Moeite met huishouden (10%)

Zorgcontact afgelopen jaar

87% had contact met een of meerdere zorginstellingen

- Huisarts: 78%
- Apotheek: 57%
- Ziekenhuis: 50%
- Fysiotherapie: 22%
- Huisartsenpost: 8%

Merendeel schakelt geen hulp in na bepaalde zorgsituatie

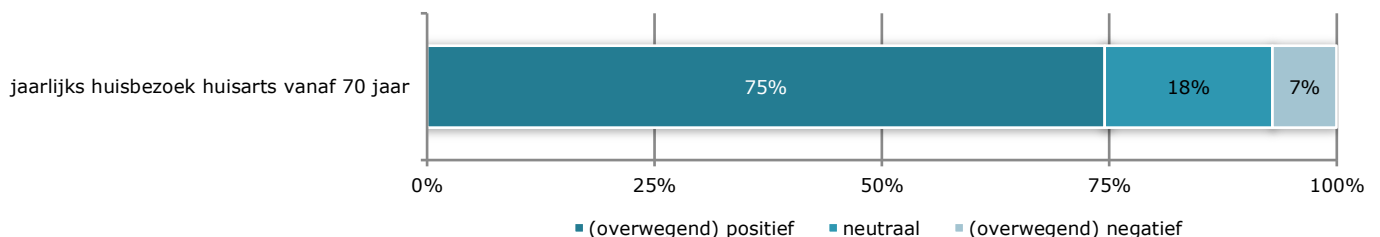
Zoals te zien in bovenstaand overzicht maakte iets meer dan de helft (52%) een bepaalde zorgsituatie mee in het afgelopen jaar. Voor deze specifieke situatie heeft 42% van de 55-plussers ook daadwerkelijk hulp ingeschakeld van een zorginstelling/zorgverlener. Onder inwoners van 68 jaar en ouder ligt dit iets hoger. Het overige deel, een meerderheid, deed dit niet met als belangrijkste reden dat het probleem niet acuut, ernstig genoeg of noodzakelijk was op dat moment. Sommigen noemen dat ze zichzelf evengoed kunnen redden of kunnen terugvallen op een mantelzorger.

Meerderheid 55-plussers positief over standaard jaarlijks huisbezoek huisarts

55-plussers staan (overwegend) positief tegenover het idee dat een huisarts jaarlijks een huisbezoek komt doen vanaf het moment dat men de 70 is gepasseerd. Hierin zijn geen verschillen te zien tussen de leeftijdsgroepen.

Figuur 3.1

Houding ten opzichte van jaarlijks huisbezoek huisarts

55-plussers die positief tegenover dit idee staan benoemen met name het belang van het contact met de huisarts in een vertrouwde omgeving. Hierdoor krijgt de huisarts een inkijkje in de thuissituatie en kan zo wellicht een beter beeld vormen van de persoon die hij/zij voor zich heeft. Daarnaast geven enkelen aan dat er bij een gesprek in de thuissituatie mogelijk andere (nuttige) dingen worden besproken dan dat men bij de huisarts in de praktijk zal bespreken. Anderen zien het als een soort wenselijke jaarlijkse gezondheids APK. Degenen die negatief tegenover het idee staan benoemen met name de (nu al) volle agenda van een huisarts, waardoor het idee niet realiseerbaar zou zijn. Tevens geven enkele 55-plussers aan dat zij zelf de huisarts zullen bezoeken indien men echt wat mankeert.

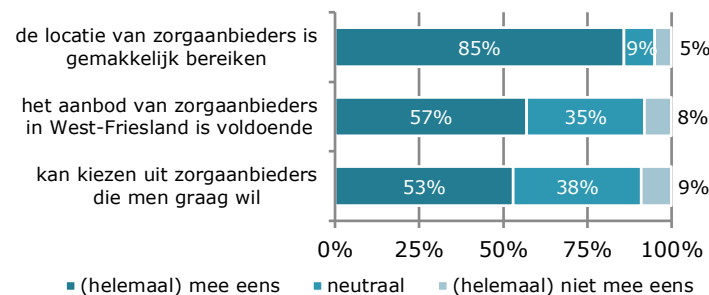
3.2 Tevredenheid zorg

Bereikbaarheid van de zorg goed beoordeeld, maar het aanbod kan beter

Inwoners van 55 jaar en ouder in West-Friesland die te maken hebben met (ouderen)zorg zijn goed te spreken over de bereikbaarheid van de zorgaanbieder(s) in de regio: 85% vindt de locatie makkelijk te bereiken. Een kleiner deel, maar evengoed een meerderheid geeft aan dat het aanbod aan zorgaanbieders voldoende is en/of dat men de aanbieder die de voorkeur had zelf kon kiezen.

Figuur 3.2

Aanbod en bereikbaarheid zorgaanbieders

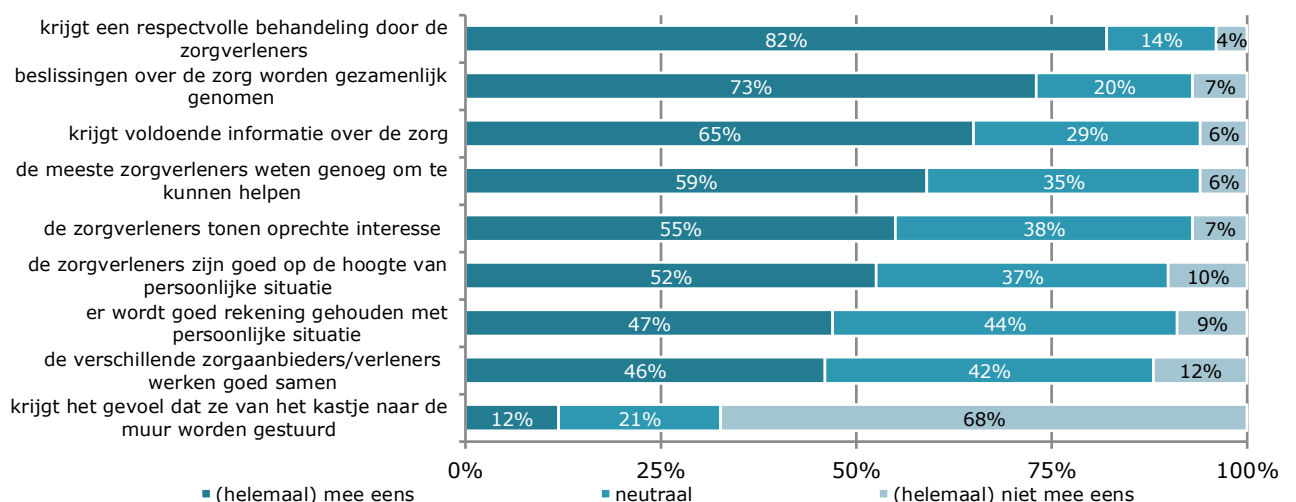

Respectvolle behandeling scoort het hoogst

Kijkend naar de ervaring(en) met de zorgverlening is men het meest tevreden over de respectvolle behandeling die men ontvangt. Bij driekwart worden de beslissingen over de zorg gezamenlijk genomen en 65% ontvangt voldoende informatie over de zorg. Minder 55-plussers hebben het idee dat er voldoende rekening wordt gehouden met de persoonlijke situatie. Ook vindt minder dan de helft dat er sprake is van een goede samenwerking tussen de verschillende zorgverleners. Tien procent heeft het gevoel dat ze van het kastje naar de muur werden gestuurd. Op de meeste aspecten geldt dat inwoners van 68 jaar en ouder positiever zijn dan West-Friezen tussen de 55 en 67 jaar.

Figuur 3.3

Waardering zorg

Ruime voldoende voor de zorgverlening in West-Friesland

Als de 55-plussers de zorgverlening met een rapportcijfer beoordelen dan geven zij gemiddeld een 7,5 hiervoor. Een enkeling (2%) is ontevreden over de zorgverlening in West-Friesland en geeft een 5. Vier op de tien geeft een 6 of een 7 en een even groot deel geeft een 8 als rapportcijfer hiervoor. Tien procent is nog beter te spreken en waardeert de zorgverlening met een 9 of hoger.

7,5

geven 55-plussers als gemiddeld rapportcijfer voor de zorgverlening in West-Friesland.

Persoonlijke aandacht voor veel Westfriezen van groot belang

In een open vraag kon men aangeven wat ze zelf echt belangrijk vinden op het gebied van zorg. Veel genoemd hier is de aandacht voor de patiënt/cliënt en zijn of haar situatie en oprechte, persoonlijke aandacht. Hierbij luisteren naar het verhaal zodat men zich serieus genomen voelt. Daarnaast is de bereikbaarheid, zowel de fysieke als telefonische bereikbaarheid een belangrijk aspect voor velen. Men geeft aan veel waarde te hechten als de geboden zorg dichtbij is met een goede samenwerking tussen verschillende zorginstellingen. Hier speelt ook de deskundigheid en de kwaliteit van de zorg een belangrijke rol.

Als regiobewoners wordt gevraagd naar een verbeterpunt of de zorgverlening in West-Friesland dan zijn de antwoorden divers. Een deel van de verbeteraspecten gaan over wachttijden of over de (telefonische) bereikbaarheid van zorginstellingen. Anderen noemen de samenwerking en communicatie tussen instellingen of tussen verschillende afdelingen. Sommigen geven aan dat er in hun ogen een tekort is aan personeel of bepaalde specialisten in de regio.

90% heeft behoefte aan informatie over zorgonderwerpen in de regio. Men ontvangt deze informatie bij voorkeur via:

Meerdere antwoorden mogelijk

- Lokale/regionale dagbladen (51%)
- Zorgverzekeraar (39%)
- Huis aan huisbladen (36%)
- Gemeentelijke website (29%)
- Brochures, folders en flyers (28%)
- Nieuwsbrief ZZWW (24%)
- Website ZZWW (24%)
- Overig (zoals lokale en sociale media, via omgeving, affiches uithangborden) (8-2%).

Jongere regiobewoners die in hun omgeving in het afgelopen jaar te maken hebben gehad met ouderenzorg zijn doorgaans iets beter te spreken over de verschillende aspecten van de ontvangen zorg. Gemiddeld geven zij 7,6 voor de zorgverlening.

3.3 Mantelzorg

17%

van de 55-plussers is mantelzorger en vier procent ontvangt zelf mantelzorg.

De helft van de mantelzorgers ondervindt problemen

Circa één op de zes ouderen in West-Friesland is een mantelzorger, vier procent krijgt zelf mantelzorg. De grootste groep mantelzorgers zorgt voor zijn/haar partner of (één van) de (schoon)ouders: respectievelijk 29% en 28%. Circa 10% verleent mantelzorg aan een kind, een familielid of iemand uit de buurt. Een groot deel van de mantelzorg bestaat uit mentale ondersteuning: 79% van de mantelzorgers verleent deze hulp. Twee op de drie biedt vervoer of begeleiding bij activiteiten buitenshuis en/of helpt bij administratie.

De helft van de mantelzorgers ervaart knelpunten bij het verlenen van de mantelzorgtaken. Zij vinden het vooral lichamelijk zwaar en lastig te combineren met de dagelijks bezigheden.

52% van de mantelzorgers ondervindt problemen of knelpunten bij het uitvoeren van de mantelzorgtaken. Het meest genoemd:

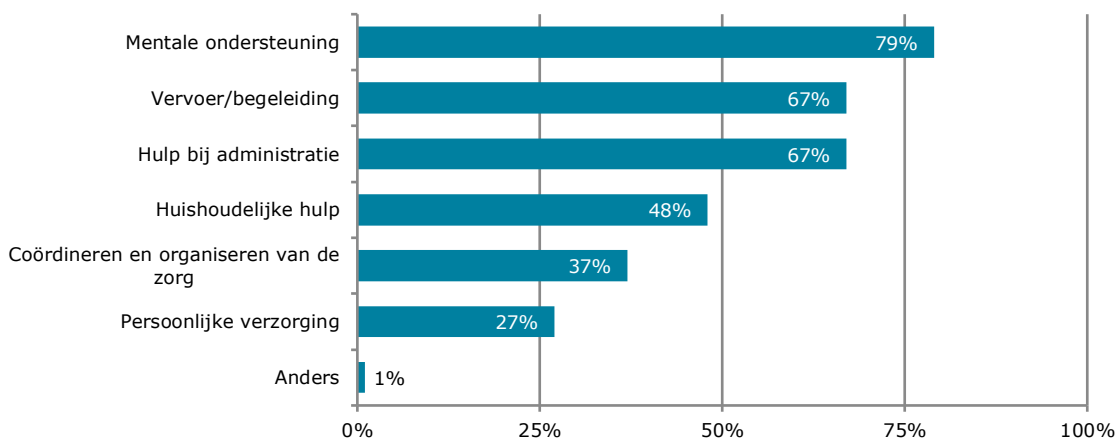
Meerdere antwoorden mogelijk

- Lichamelijk zwaar (17%)
- Lastig te combineren met dagelijks bezigheden (15%)
- Zorgvrager wil geen hulp of houdt andere oplossingen af (12%)
- Moeite met verantwoordelijkheid (10%)
- Weinig waardering (9%)
- Gevoel er alleen voor te staan (9%)
- Relatie met betaalde hulp is knelpunt (9%).

Figuur 3.4

Type mantelzorg²

meerdere antwoorden mogelijk

4,5

geven mantelzorgers voor de zwaarte van de zorg op een schaal van 1 (helemaal niet zwaar) tot 10 (zeer zwaar).¹ De meesten (69%) geven een 5 of lager hiervoor, terwijl 32% hier meer moeite mee heeft en een 7 of hoger geeft.

² Dit betreft een relatief kleine groep (n=40) waardoor deze resultaten voorzichtig dienen te worden geïnterpreteerd.

Zorg is vol te houden, ook op lange termijn

Op dit moment ontvangt 13% van de mantelzorgers mantelzorgondersteuning. Een meerderheid van 73% heeft geen behoefte aan (meer van) deze ondersteuning. Ruim een kwart geeft aan hier enige (28%) of veel (2%) behoefte te hebben.

Mate van behoefte aan mantelzorgondersteuning:

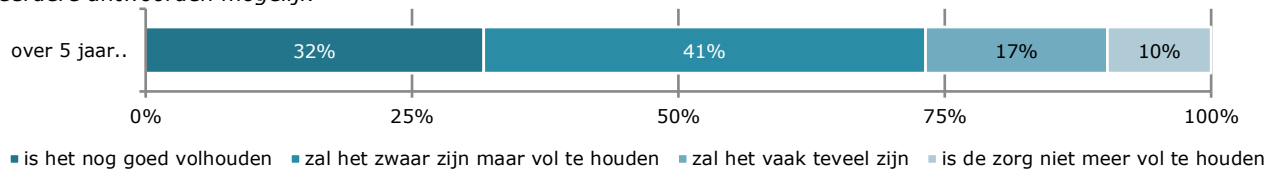
- Veel behoefte (2%)
- Enige behoefte (26%)
- Weinig behoefte (16%)
- Geen behoefte (57%).

Aan de mantelzorgers is gevraagd in hoeverre zij verwachten de zorg die zij nu leveren over 5 jaar nog steeds te kunnen bieden (figuur 3.4). Bijna driekwart van de mantelzorgers denkt dit vol te houden, al zal dit voor sommigen zwaar zijn. Zeventien procent verwacht dat vaak teveel wordt en 10% denkt de zorg niet meer vol te houden.

Figuur 3.5

Toekomstbestendigheid³

meerdere antwoorden mogelijk

Slechts enkele regiobewoners (n=8) ontvangen zelf mantelzorg. Zij ontvangen deze zorg meestal van een partner en in mindere mate van een kind, buren of iemand anders. Vaak is de reden voor deze zorgvraag een chronische ziekte of lichamelijke beperking. De hulp die zij ontvangen is divers: het gaat veelal om vervoer of begeleiding, maar ook om persoonlijke verzorging en huishoudelijke hulp. Deze ondersteuning voldoet voor iedereen (grotendeels) aan de behoefte en zorgt ervoor dat ze langer thuis kunnen blijven wonen. Maar ook voor liefde en genegenheid bij de mantelzorger. Zij geven allen aan dat hun mantelzorger de zorg doorgaans goed kan volhouden.

³ Dit betreft een relatief kleine groep (n=40) waardoor deze resultaten voorzichtig dienen te worden geïnterpreteerd.

4

HOOFDSTUK

Beweging en (sociale) activiteiten

4. Beweging en (sociale) activiteiten

4.1 Sport en bewegen

Triekwart beweegt voldoende

Volgens de NNGB norm dien je tenminste 5 dagen per week 30 minuten aan (matig intensieve) lichaamsbeweging te doen om gezond te blijven. In West-Friesland voldoet drie op de vier 55-plussers aan deze norm. Dit ligt aanzienlijk hoger dan het landelijke gemiddelde onder volwassenen (63%) en leeftijdsgenoten (66%). Een kwart van de oudere regiobewoners haalt deze norm niet en beweegt minder dan 5 dagen per week. De belangrijkste redenen hiervoor zijn lichamelijke klachten en het ontbreken van tijd.

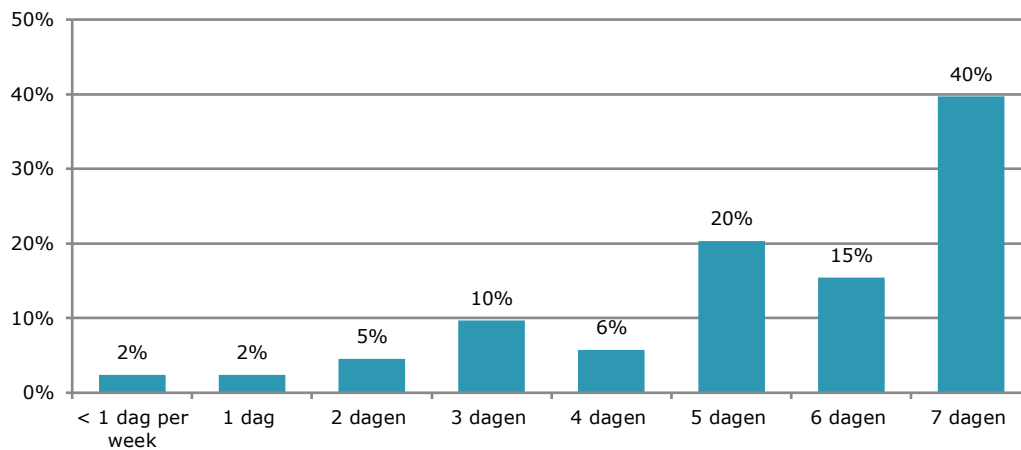
25% van de 55-plussers in West-Friesland voldoet niet aan de NNGB norm en beweegt minder dan 5 dagen per week. De belangrijkste reden(en) hiervoor zijn:

Meerdere antwoorden mogelijk

- Lichamelijke klachten (32%)
- Geen tijd (29%)
- Geen zin (meer) (19%)
- Niet gewend/nooit gedaan (14%)
- Te oud (5%).

Figuur 4.1

Aantal dagen per week tenminste 30 minuten (matig intensieve) lichaamsbeweging

Twee op de drie ouderen in West-Friesland vinden zelf dat zij voldoende bewegen, 13% doet dit volgens eigen zeggen niet. Zij zouden meer willen bewegen als de gezondheid het toelaat, ze minder andere verplichtingen of meer tijd hebben. Ook missen zij een maatje om mee te sporten of ze vinden het te duur.

4.2 Sociale contacten

83%

Van de 55-plussers in West-Friesland heeft voldoende sociale contacten. Bij 13% zou dit wel iets meer mogen en 4% heeft weinig contact met anderen.

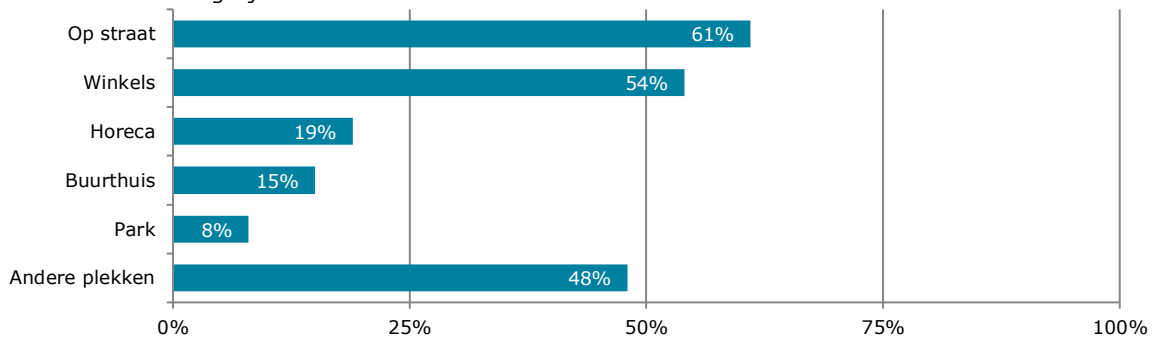
Meeste ouderen hebben voldoende sociale contacten

Een ruime meerderheid van de ouderen in West-Friesland heeft in het algemeen voldoende contact met anderen. Een op de tien zou meer contact willen en 4% geeft aan te weinig met anderen in contact te komen. Locaties om andere te ontmoeten zijn voornamelijk op straat en in winkels. (Bijna) een op de vijf noemt horecagelegenheden of een buurthuis en 8% ontmoet andere bewoners in het park. De helft noemt een andere plek zoals (sport)verenigingen, bij de buren of in de kerk. West-Friezen boven de 67 jaar ontmoeten vooral anderen in buurthuizen of op straat. Jongere regiobewoners doen dit vaker in horecagelegenheden of winkels.

Figuur 4.2

Locaties in de buurt voor ontmoeting

Meerdere antwoorden mogelijk

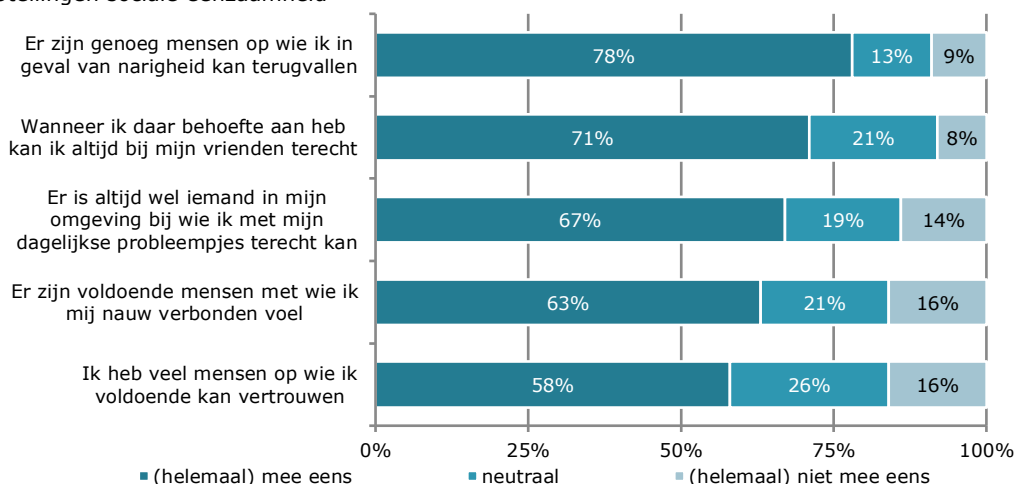

Merendeel heeft netwerk om op terug te vallen

Driekwart van de 55-plussers heeft voldoende mensen in zijn of haar kennissenkring om op terug te vallen bij narigheid. Zeven op de tien kan bij vrienden terecht en een iets kleiner deel heeft iemand in zijn of haar omgeving om de dagelijkse problemen te bespreken. Minder ouderen, maar evengoed een meerderheid, kent voldoende mensen die hij/zij kan vertrouwen. Een deel van de 55-plussers (8-16%) beschikt niet over een dergelijk netwerk. Sociale eenzaamheid speelt iets meer onder 55-67 jarigen dan onder oudere Westfriezen.

Figuur 4.3

Stellingen sociale eenzaamheid

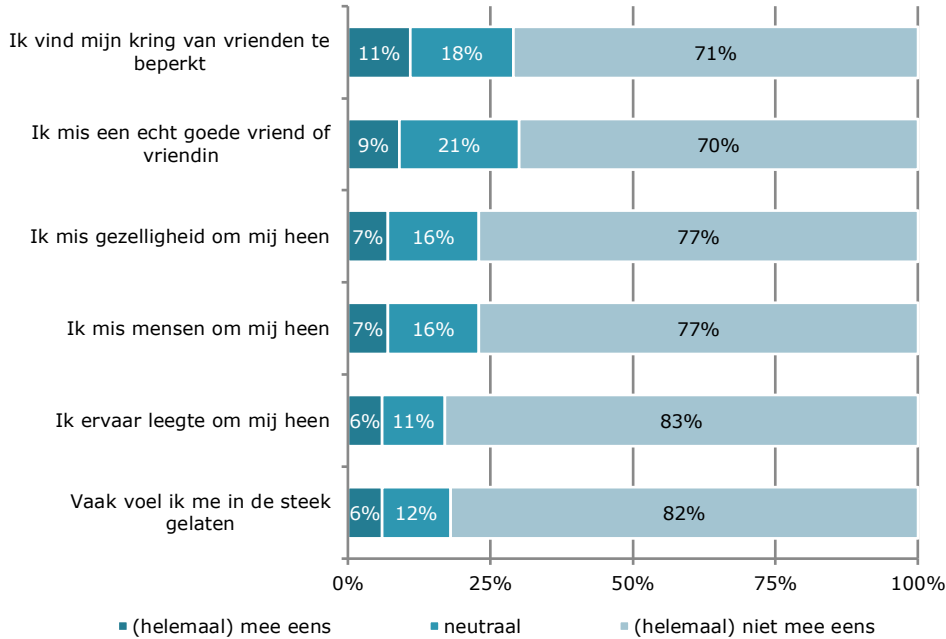

Kleine groep ervaart eenzaamheid

Een op de tien ouderen in West-Friesland vindt de vriendenkring te beperkt en/of mist een echt goede vriend of vriendin. Een kleiner aandeel mist gezelligheid, mensen om zich heen. Ook voelt in totaal 6% van de 55-plussers zich in de steek gelaten of een ervaren leegte om zich heen. Voor een ruime meerderheid van de Westfriezen is er geen sprake van emotionele eenzaamheid. Iets meer 55-67 jarigen ervaren emotionele eenzaamheid dan 68-plussers.

Figuur 4.4

Stellingen emotionele eenzaamheid

Ouderen geven ruime voldoende voor hun leven in West-Friesland

Aan de 55-plussers is gevraagd een rapportcijfer te geven voor hun huidige leven; gemiddeld geeft men hiervoor een 7,6. Slechts 4% geeft een onvoldoende. De helft geeft een '8' en 17% een '9' of hoger. Ouderen bij wie het leven een onvoldoende scoort, geven vooral aan dat een betere gezondheid dit rapportcijfer kan verhogen. Inwoners die een zorgsituatie meemaakten geven een significant lager cijfer (7,3) dan regiobewoners die dan niet hadden in het afgelopen jaar (8,0).

 | **7,6** geven 55-plussers in West-Friesland als gemiddeld rapportcijfer voor hun leven. 4% een geeft onvoldoende

Om het gegeven cijfer te verhogen is voor de meesten het gezondheidsaspect van invloed. Anderen willen meer vrije tijd, meer contact met familie of anderen of meer voorzieningen in de buurt. Overigens geldt voor de meesten dat ze tevreden zijn en er niets is dat hun cijfer kan (of hoeft) te verhogen.

5

HOOFDSTUK

Voorzieningen, wonen en veiligheid

5. Voorzieningen, wonen en veiligheid

5.1 Voorzieningen

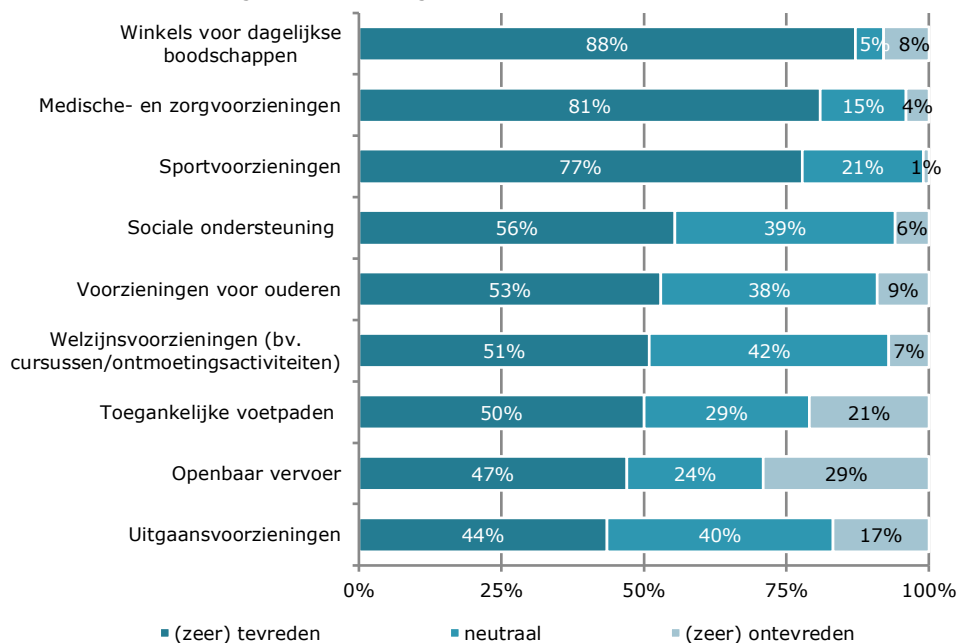
Meest tevreden met aanwezigheid winkels voor dagelijks boodschappen

Negen op de tien 55-plussers zijn (zeer) tevreden met de aanwezige winkels voor de dagelijkse boodschappen in hun leefomgeving. In iets mindere mate geldt dit voor de medische- en zorgvoorzieningen en sportvoorzieningen. Een kleiner deel van de ouderen (iets meer dan de helft) is goed te spreken over de aanwezigheid van sociale ondersteuning en voorzieningen voor ouderen. Minder dan de helft is tevreden met het openbaar vervoer en de uitgaansvoorzieningen in de buurt. Bijna drie op de tien is (zeer) ontevreden over het openbaar vervoer. Onder ouderen tot 67 jaar ligt dit zelfs nog iets hoger (34%).

13% mist een of meerdere voorzieningen in hun leefomgeving. Dit ligt hoger onder Westfriezen tussen de 55 en 66 jaar dan onder 67-plussers (respectievelijk 17% en 9% die aangeven iets te missen). Voorzieningen die worden gemist in de buurt zijn openbare toiletten, winkels, openbaar vervoer, een buurt-op dorpshuis en een restaurant.

Figuur 5.1

Tevredenheid aanwezigheid voorzieningen

5.2 Wonen

Men heeft aandacht voor woonsituatie

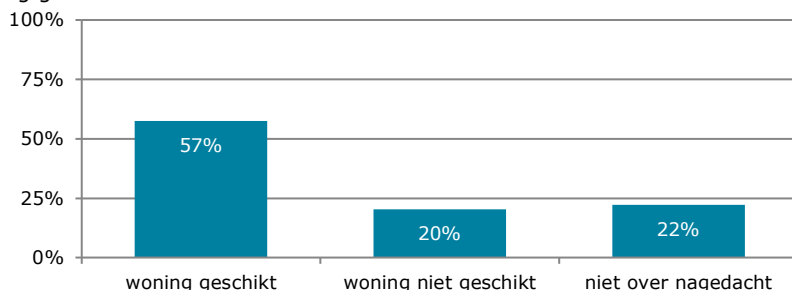
Iets meer dan de helft van de 55-plussers (57%) geeft aan dat zijn/haar woning geschikt is om oud in te worden. Bij oudere Westfriezen is dit aandeel iets hoger (63%). Een op de vijf heeft de woning nog niet gereed en circa een kwart geeft aan het niet te weten. Een ruime meerderheid houdt in zijn woonsituatie rekening met zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. Een op de vijf heeft aanpassingen gedaan en 4% heeft informatie opgezocht en een even groot deel is verhuisd. Ook hier geldt dat in de hogere leeftijdscategorie men meer bezig is hiermee en reeds actie heeft ondernomen.

86% houdt in de woonsituatie rekening met het zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen wonen. In totaal heeft:

- 49% nog geen actie ondernomen
- 20% al aanpassingen gedaan in de woning
- 4% informatie ingewonnen
- 4% verhuisd naar een andere woning
- 9% iets anders gedaan

Tabel 5.1

Woning geschikt om in oud te worden

5.3 Veiligheid

Weinig ouderen voelen zich onveilig

Kijkend naar de ervaren veiligheid in de omgeving is te zien dat een (ruime) meerderheid zich doorgaans nooit onveilig voelt. De geldt het meest voor het vermijden van onveilige plekken in de buurt en ervaren onveiligheidsgevoelens 's avonds in de thuissituatie. Een op de tien doet 's avonds de deur (vaak tot altijd) niet open omdat ze zich niet veilig voelen.

Tabel 5.2

Veiligheidsbeleving woonomgeving

	NOOIT	SOMS	VAAK	ALTIJD
In eigen buurt omlopen of omrijden, om onveilige plakken te vermijden	86%	11%	2%	0%
Zich onveilig voelen als men 's avonds alleen thuis is	82%	16%	1%	0%
Zich onveilig voelen als men 's avonds in de buurt op straat loopt	79%	18%	2%	0%
's Avonds niet open doet omdat men het niet veilig vindt	60%	29%	4%	7%